

Na de mislukte klimaattop lijkt het uitfaseren van fossiele brandstoffen ten einde. Maar niet in Nederland.

Posted on 24 november 2026 by Johannes Vervloed

Met het uiteengaan in het Turkse Antalya zonder gemeenschappelijke slotverklaring lijkt het uitfaseren van fossiele brandstoffen een stille dood gestorven. Nederland en 33 andere landen, voornamelijk eilandrijkjes in de Pacific en de Indische Oceaan, gaan er nog mee door, maar de meeste andere landen, met de grote drie China, Rusland en de VS voorop, stoppen ermee, voorzover ze er al mee bezig waren. De gevolgen van de mislukking van de Klimaattop in Turkije laten zich raden.

Blijvende afhankelijkheid van fossiel

Na vele dagen van onderhandelingen slaagden de delegaties er niet in consensus te bereiken over de gebruikelijke gemeenschappelijke slotverklaring. Die werd altijd al pas na diverse verlengingen en nachtelijke onderhandelingsuren bereikt, maar deze keer niet. De sluiting van de Straat van Hormuz en de daardoor opgelopen prijzen van fossiele brandstof heeft velen weer op harde wijze eraan herinnerd dat de

wereld(economie) nog voor onvoorzienbare tijd afhankelijk is van fossiele brandstof.

Alternatieve energie kan de behoefte aan fossiele brandstoffen voorlopig niet vervangen. Dat is alleen al technisch niet mogelijk, maar ook te duur. Gezonde economieën en welvaart zouden opgeofferd moeten worden bij een geforceerde uitfasering van fossiele brandstoffen. Daartoe zijn veel landen – zo bleek in Antalya – niet bereid.

Nederland is dat wel. De huidige Nederlandse regering neemt deïndustrialisatie, hoge prijzen voor alternatieve energie en verlies van welvaart voor lief. Het 'redden van het klimaat' gaat voor. Dat Nederland daartoe in z'n eentje niet in staat is – ook niet met 33 andere grotendeels kleine landen – en dat de impact van het Nederlandse klimaatbeleid slechts een verwaarloosbare invloed heeft op het klimaat, wordt weggewuifd met de opmerking dat als niemand het voortouw neemt er niets gebeurt.

Het is de bekende Nederlandse *idée fixe* dat wij altijd koploper moeten zijn. Met de Europese integratie, met ontwikkelingshulp en nu dus ook met klimaatbeleid. De rest volgt wel, is de gedachte. Een gedachte die overigens nooit hard gemaakt werd. Noch de Europese integratie ging sneller vanwege de Nederlandse inbreng noch de wereldwijde omvang van ontwikkelingshulp nam toe vanwege een Nederlandse leidende positie.

Niet Nederland, maar China loopt voorop

Een tweede door Nederlandse politici gebruikt argument voor een koppositie en aanjager van klimaatbeleid is 'groene groei'. De gedachte hier is dat Nederland als koploper als eerste nieuwe bronnen van energie onwikkelt en met die nieuwe technologische kennis een voorsprong opbouwt om de wereld van deze nieuwe technologie te voorzien.

Maar ook die gedachte blijkt in de praktijk niet op te gaan. Niet Nederland produceert zonnepanelen, batterijen en electrische auto's, maar China. Nederlandse firma's die dit deden gingen stuk voor stuk failliet. Beide gehanteerde argumenten voor een Nederlandse koppositie blijken niet valide.

Terzijde zij opgemerkt dat men er bij deze argumentatie vanuit gaat dat de uitstoot van broeikasgasssen het klimaat doet veranderen. Dat is de stelling van het IPCC.

Harde bewijzen daarvoor zijn echter nog nooit geleverd en voorspellingen van het IPCC zijn ook nog niet uitgekomen. In ieder geval niet de alarmistische. De wereldwijde temperatuur is iets hoger, dan vóór de industriële revolutie, maar niet significant. Er zijn niet aantoonbaar meer klimaatrampen. De polen smelten niet en de zeespiegel stijgt niet, althans niet harder dan enkele millimeters per jaar, een stijging die al ruim vóór de industriële revolutie is ingezet.

Kortom, het klimaat verandert weinig en niet snel. Klimaatverandering is ook van alle tijden. Dat de mens er significante invloed op heeft, is (nog) niet aangetoond.

Fossiele productie wordt opgevoerd

Wat zijn de gevolgen van de mislukte klimaattop. Wel, fossiele brandstof wordt wereldwijd voorlopig niet uitgefaseerd. Landen gaan gewoon door met het gebruik ervan. Sterker nog, de productie wordt opgevoerd. Op basis van verstrekte informatie van productielanden wordt bijvoorbeeld verwacht dat de gasproductie (vooral schaliegas) over circa twee jaar aanzienlijk zal toenemen. In de (noord)poolgebieden zal nieuwe exploratie en exploitatie van olie en gas plaatsvinden.

En niet alleen de productie van olie en gas zal toenemen, ook de raffinagecapaciteit, vooral van diesel. Dat besloten de presidenten van de VS, China en Rusland op hun recente top in Shenzhen.

Energietransitie gaat ook door

De niet-uitfasering van fossiele brandstoffen wil overigens niet zeggen dat de ontwikkeling van alternatieve energiebronnen stil komt te liggen. China bijvoorbeeld gaat daar versneld mee door. Dat zagen we al op de top in Shenzhen. In de stad heerst stilte. Alles werkt en rijdt op electriciteit. De industrie en het verkeer hoor je daardoor niet.

Een versnelde ontwikkeling zien we ook in de nucleaire industrie (kernsplijting). Grootschalige programma's worden uitgerold in zowel de VS als in China. En men blijft veel investeren in de ontwikkeling van kernfusie.

Ook zonne-energie kan een rooskleurige toekomst tegemoet zien, vooral in de landen met relatief veel zonnedagen.

Windenergie daarentegen is op z'n retour. Grote projecten zijn gestopt of worden niet langer uitgevoerd. Zonder omvangrijke overheidssubsidies komen ze niet meer van de grond.

Nederland zet rigoureus klimaatbeleid door

Voor Nederland betekent de mislukking van de klimaattop niet zo veel. Het klimaatbeleid wordt niet afgeschaald. Integendeel, de ambitie om 40 gigawatt in 2040 aan windenergie op de Noordzee te bouwen, wordt gehandhaafd ondanks het afhaken van grote commerciële spelers.

Het rigoreuze klimaatbeleid wordt op alle fronten voortgezet. Dat de multinationals inmiddels Nederland hebben verlaten, dat de chemische industrie dat aan het doen is en dat ook veel andere bedrijven stoppen of Nederland verlaten heeft de huidige Nederlandse regering nog niet op het idee gebracht om het klimaatbeleid te herzien.

Bijzonder is dat slechts 9 EU-lidstaten een routekaart om fossiel af te bouwen hebben aangekondigd in Antalya. Het zijn behalve Nederland, Frankrijk, Duitsland, Finland, Denemarken, Spanje, Portugal, Luxemburg en Ierland. De overige 18 niet.

Het is een voorbode voor een stevige discussie in Brussel over klimaatbeleid in de Europese Unie. Actueel zijn de door de Commissie voorgestelde uitbreiding van het ETS (Emissions Trading System), het CO2-handelssysteem, naar meer sectoren. Maar ook andere vormen van klimaatbeleid zijn onderhevig aan discussie. Zo wil Duitsland z'n auto-industrie redden door het verbod op verbrandingsmotoren terug te draaien. En überhaupt willen diverse EU-lidststaten af van strikte regelgeving op het gebied van klimaatbeleid. Met als resultaat de komende Omnibuspakketten van de Commissie, bedoeld om regelgeving te versoepelen.

Realisme wint het van alarmisme

Het ziet er derhalve naar uit dat behalve in Nederland en 33 andere landen, rigoreus klimaatbeleid op z'n retour is. Energietransitie, ja, maar niet te snel en niet ten koste van industrie en welvaart. Over CO2-reductie wordt minder gesproken. Adaptatie is het nieuwe buzzwoord. Klimaatverandering wordt geaccepteerd. Het is van alle tijden en de rampscenario's van het IPCC blijken

(vooralsnog) niet uit te komen. Realisme lijkt het te winnen van alarmisme.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, ***156 keer per jaar****, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. Doet u (weer) mee? Hartelijk dank!*